

Bukumpfuno ya PAIA

Oditara-Jeneralia

Yi lulumisiwile hi ku landza xiyenge xa 14 xa Nawu wa Nkondletelo wa Mfikelelo wa Vuxokoxoko wa 2 wa 2000
(tanihilaha wu cinciwekenyana hakona)

SIKU RA NHLENGELETO: 27/06/2025

SIKU RA MPFUXETO: 17/07/2025

AUDITOR - GENERAL
SOUTH AFRICA

TAFULA RA LESWI NGA ENDZENI

1.	NXAXAMELO WA TIAKHIRONIMI NA MIKOMISO.....	4
2.	XIKONGOMELO XA BUKUMPFUNO YA PAIA.....	4
3.	KU TUMBULUXIWA KA ODITARA-JENERALA WA AFRIKA-DZONGA (AGSA)	5
3.1	Swikongomelo / Xilerisoximfumo.....	5
4.	XIVUMBEKO XA AGSA NA MITIRHO.....	5
4.1	Xivumbeko.....	5
4.3	Mitirho	8
5.	VUXOKOXOKO BYA VUTIHLANGANISI BYA NKOKA BYA MFIKELELO WA VUXOKOXOKO BYA AGSA.....	8
5.1	Muofisiri wa Vuxokoxoko	8
5.2	Xandla xa muofisiri wa vuxokoxoko.....	8
5.3	Mfikelelo wa vutihlanganisi byo angarhela bya vuxokoxoko.....	9
5.4	Tihofisi ta Rixaka / Tihofisikulu.....	9
5.5	Tihofisi ta swifundzakulu (Tafula ra 1)	9
6.	XILETELO XA HILAHKA KU TIRHISIWAKA HAKONA PAIA NA HILAHKA KU KUMIWAKA HAKONA MFIKELELO WA XILETELO LEXI	10
7.	NHLAMUSELO YO HLAWULEKISA YA TINHLOKOMHAKA LETI HI MAYELANA NA TONA HUVO YI KHOMAKA TIRHEKODO NA MIKHETEKANYO YA TIRHEKODO LETI TI KHOMIWEKE HI AGSA.....	13
8.	MIKHETEKANYO YA TIRHEKODO TA AGSA LETI TI KUMEKAKA HANDLE KA KU VA MUNHU A FANELE KU KOMBELA MFIKELELO	15
9.	NHLAMUSELO YO HLAWULEKISA YA MILULAMISO HINKWAYO LEYI KUMEKAKA HI MAYELANA NA GOZA, KUMBE NHLULEKO WA KU TEKA GOZA HI AGSA.....	15
10.	VUKORHOKERI LEBYI KUMEKAKA EKA SWIRHO SWA HUVO KUSUKA EKA AGSA NA HILAHKA KU KUMIWAKA HAKONA MFIKELELO WA VUKORHOKERI BYOLEBYO	15
11.	KU KATSIWA KA VAAKI EKA KU VUMBIWA KA PHOLISI KUMBE KU TIRHISIWA KA MATIMBA KUMBE MATIRHELO YA MITIRHO HI AGSA	16
12.	KU PHUROSEWIWA KA VUXOKOXOKO BYA MUNHU YENA N'WINI	17
12.1	Xikombelo xa ku phurosesiwa.....	17
12.2	Nhlamuselo yo hlawulekisa ya mikheteckanyo ya swimunhuhatwa swa switiviwa na ya vuxokoxoko kumbe mikheteckanyo ya vuxokoxoko	17

12.4	Vaamukeri kumbe mikheteckanyo ya vaamukeri lava vuxokoxoko bya munhu yena n'wini byi nga ha phakeriwaka eka vona	19
12.5	Mikhuluko leyi tsemakanyaka mindzilikano leyi kunguhatiweke ya vuxokoxoko bya munhu yena n'wini	19
12.6	Nhlamuselo yo Hlawulekisa yo Angarhela ya Magoza ya Nhlayiseko wa Vuxokoxoko yi fanele ku firhiswa hi vandla leri nga na vutihlamuleri ku tiyisisa leswaku ku va na xihundla, vutshembeki na vukona bya vuxokoxoko.....	20
13.	VUKONA BYA BUKUMPFUNO LEYI.....	20
14.	KU PFUXETA BUKUMPFUNO LEYI.....	21

1. NXAXAMELO WA TIAKHIRONIMI NA MIKOMISO

- 1.1 **AG** Oditara-jeneralia
- 1.2 **AGSA** Oditara-Jeneralia wa Afrika-Dzonga
- 1.3 **DAG** Xandla xa oditara-jeneralia
- 1.4 **PAIA** Nawu wa Nkondletelo wa Mfikelelo wa Vuxokoxoko wa 2 wa 2000 (tanihilaha wu cinciwekenyana hakona)
- 1.5 **PFMA** Nawu wa Malawulelo ya Timali ta Mfumo wa 1 wa 1999 (tanihilaha wu cinciwekenyana hakona)
- 1.6 **POPIA** Nawu wa Nsirhelelo wa Vuxokoxoko bya Munhu Yena N'wini wa 2013
- 1.7 **Mulawuri** Mulawuri wa Vuxokoxoko

2. XIKONGOMELO XA BUKUMPFUNO YA PAIA

Bukumpfuno leya Nawu wa Nkondletelo wa Mfikelelo wa Vuxokoxoko yi nga pfuna swinene eka vaaki ku:

- 2.1 kumisia muxaka wa tirhekodo leti ti nga vaka se ti kumeka eka AGSA, ku ri hava xidingo xa ku rhumela xikombelo xa PAIA xa ximfumo;
- 2.2 twisia hilaha ku endliwaka hakona xikombelo xa mfikelelo wa rhekodo ya AGSA;
- 2.3 fikelela vuxokoxoko bya vutihlanganisi lebyi faneleke hinkwabyo bya vanhu lava va nga ta pfuna vaaki hi tirhekodo leti va kunguhataka ku ti fikelela;
- 2.4 tiva milulamiso hinkwayo leyi kumekaka kusuka eka AGSA hi mayelana na xikombelo xa mfikelelo wa tirhekodo, va nga si ya eka mulawuri kumbe tikhoto;
- 2.5 hlamusela hi ku hlawulekisa vukorhokeri lebyi kumekaka eka swirho swa huvo kusuka eka AGSA na hilaha ku kumiwaka hakona mfikelelo wa vukorhokeri byolebyo
- 2.6 kuma ndzetelo hi mayelana na hilaha ku tirhisiwaka PAIA hakona, tanihilaha yi pfuxetiweke hakona hi mulawuri, na hilaha ku kumiwaka hakona mfikelelo wa yona;

- 2.7 twisia loko AGSA yi ta phurosesa vuxokoxoko bya munhu yena n'wini, xikongomelo xa ku phurosesiwa ka vuxokoxoko bya munhu yena n'wini na nhlamuselo yo hlawulekisa ya mikheteckano ya swimunhuhatwa swa switiviwa na ya vuxokoxoko kumbe mikheteckano ya vuxokoxoko leyi fambelanaka na swona;
- 2.8 tiva loko AGSA yi kunguhatile ku hundzisela kumbe ku phurosesa vuxokoxoko bya munhu yena n'wini ehandle ka Rhiphabuliki ya Afrika-Dzonga na vaamukeri kumbe mikheteckano ya vaamukeri lava vuxokoxoko bya munhu yena n'wini byi nga ha phakeriwaka eka vona; na
- 2.9 tiva loko AGSA yi ri na magoza ya nsirhelelo lama faneleke ku tiyisa leswaku ku va na xihundla, vutshembeki na vukona bya vuxokoxoko bya munhu yena n'wini lebyi byi faneleke ku phurosesiwa.

3. KU TUMBULUXIWA KA ODITARA-JENERALA WA AFRIKA-DZONGA (AGSA)

Kavanyisa ka 9 ka Vumbiwa ra Rhiphabuliki ya Afrika-Dzonga, 1996 (Vumbiwa) ku tumbuluxa AGSA tanahi yin'wana ya mihangano ya mfumo leyi seketalaka xidemokirasi xa vumbiwa.

Vumbiwa ri tiyisa vutiyimeri bya AGSA hi ku lerisa leswaku byi bohiwa ntsena hi Vumbiwa na nawu. Vumbiwa ri lava AGSA ku va yi nga voyameli etlhelo ro karhi na ku tirhisa matimba ya yona na ku tirha mitirho ya yena ku ri hava nchavo, ntsakelo kumbe ku veka eka xiyimo xo pfumata handle ka vumbhoni.

3.1 Swikongomelo / Xilerisoximfumo

AGSA yi na xilerisoximfumo xa vumbiwa naswona, tanahi nhlanganokulu wa oditi wa Afrika-Dzonga, yi kona ku tiyisa xidemokirasi xa tiko ra ka hina hi ku kotisa VUANGAMERI, VUTIHLAMULERI na MAFUMELO eka sekitara ya mfumo hi ku tirhisa ku odita, hikwalaho ka sweswo ku akiwa ntshembo wa vaaki.

4. XIVUMBEKO XA AGSA NA MITIRHO

4.1 Xivumbeko

Xivumbeko xa vufambisi xa AGSA xi fikeleleka [laha](#)

1.1.1 Ndzungulo wa xivumbeko xa vufambisi xa AGSA wu hi ndlela leyi landzelaka:

Swiave	Vutihlamuleri
Oditara-jeneralala	AG yi na vulawuri byo angarhela bya naswona yi na vutihlamuleri bya mafambiselo ya AGSA.
Xandla xa oditara-jeneralala (DAG)	<p>DAG hi yona:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nhloko ya mafambiselo leyi yi bohekaka ku tirha ntirho wa hofisi hi ku fambisana na mafambelo ya oditara-jeneralala. • yi nga na vutihlamuleri bya malawulelo ya mafambiselo, ku katsa na nhlangano, vulawuri na malawulelo ya vatirhi. <p>Nhloko ya oditi, nhloko ya tiioditi leti kongomisaka, muofisirinkulu wa vanhu, muofisirinkulu wa timali, muofisirinkulu wa thekinoloji na muofisirinkulu wa mixungeto va vika eka DAG.</p> <p>Tiyuniti ta bindzu leti landzelaka ti vika hi ku kongoma eka DAG:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vuhlanganisi • Qhingga • Hofisi ya Vamatsalani ya Khoporeti
Nhloko ya oditi	<p>Nhloko ya oditi yi na vutihlamuleri bya oditi ya maendlelofanano eka levhele ya rixaka, ya swifundzakulu na ya timasipala, na nseketelo wa oditi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tiyuniti ta bindzu ta oditi ta rixaka: Xiviko xa A-F xa rixaka eka tinhloko to hambanahambana ta oditi ya maendlelofanano ya tiphotifoliyo, leti, endzhaku ka swona, ti vikaka eka nhloko ya oditi. • Tiyuniti ta bindzu ta oditi ta swifundzakulu na timasipala: kaye wa tihofisi ta swifundzakulu (Kapa-Vuhumadyambu, Free State, Gauteng, KwaZulu-Natal, Limpopo, Mpumalanga, Kapa-N'walungu, N'walungu-Vupeladyambu na Kapa-Vupeladyambu) ti vika eka tinhloko ta oditi ya maendlelofanano ya tiphotifoliyo leti, endzhaku ka swona, ti vikaka eka nhloko ya oditi. • Tiyuniti ta bindzu ta nseketelo wa oditi: Nseketelo wa Oditi ya Xithekiniki, Mavikelo na Ntivomaendlelo, Vuhlori nya Mixungeto ya Oditi na Mihambuko yo Khomeka va vika tinhloko ta nseketelo wa oditi ya tiphotifoliyo leti, endzhaku ka swona, ti vikaka eka nhloko ya oditi.
Nhloko ya tiyuniti leti	Tiyuniti ta bindzu leti landzelaka ti vika eka Nhloko ya tiioditi

kongomisaka	leti kongomisaka: <ul style="list-style-type: none"> • Oditi ya Matirhelo, • Oditi ya Tisisiteme ta Vuxokoxoko, • Milaviso, na Mpanganiso na Vutumbuluxi.
Muofisirinkulu wa Timali	Tiyuniti ta bindzu leti landzelaka ti vika hi ku kongoma eka muofisirinkulu wa timali: <ul style="list-style-type: none"> • Maxavelo ya tinhundzu na vukorhokeri • Timali
Muofisirinkulu vanhu	Tiyuniti ta bindzu leti landzelaka ti vika hi ku kongoma eka muofisirinkulu wa vanhu: <ul style="list-style-type: none"> • Mitokoto yo Dyondza • Mitirho ya Vanhu • Matirhelo ya Kahle ya Nhlangano
Muofisirinkulu Thekinoloji	Tiyuniti ta bindzu leti landzelaka ti vika hi ku kongoma eka muofisirinkulu wa thekinoloji: <ul style="list-style-type: none"> • Thekinoloji ya Vuxokoxoko na Vuhlanganisi • Ncinco wa Xidijitali
Muofisirinkulu Mixungeto	Tiyuniti ta bindzu leti landzelaka ti vika hi ku kongoma eka muofisirinkulu wa mixungeto: <ul style="list-style-type: none"> • Malawulelo ya Risima • Vukorhokeri bya Xinawu bya Khoporeti • Nxungeto & Matikhomelonene

1.1.2 AGSA yi tlhela yi va na tikomiti ta le ndzeni leti landzelaka:

1.1.2.1 Leadco

1.1.2.2 Komiti ya Vurhangerikulu (exco)

1.1.2.3 Komiti ya Vulawuri ya IT (IT steercom)

1.1.2.4 Komiti ya Tithendara (TC)

1.1.2.5 Komiti ya MAF/Tipholisi (Polcom)

1.1.2.6 Komiti ya vulawuri ya ASP (ASP)

1.1.2.7 Komiti ya vuvekisi tiphurojeke na tiphotifoliyo (PPIC)

1.1.3 AGSA yi tlhela yi va na tikomiti ta le handle landzelaka:

1.1.3.1 Komiti ya oditi (AC)

- 1.1.3.2 Komiti ya miholo (Remco)
- 1.1.3.3 Komiti ya makambelelo ya malawulelo ya risima (QMAC)
- 1.1.3.4 Komiti ya ku hambana ka mavonelo (DOOC)
- 1.1.3.5 Komiti ya nkarhi hinkwawo eka Oditara-Jeneralal (Scoag)

4.3 Mitirho

- 4.3.1 Xilerisoximfumo xo angarhela xa AG xi kumeka eka xiyenge xa 188 xa Vumbiwa ra Rhiphabuliki ya Afrika-Dzonga, 1996 naswona xi vula leswaku nhlangano lowu wu boheka ku odita na ku vika hi mayelana na tiakhawunti, switatimente swa timali na malawulelo ya timali ya tindzawulo ta mfumo wa swifundzakulu na mafambiselo, timasipala hinkwato na nhlangano wihi kumbe wihi kumbe vandla ra tinkota leri lavekaka hi nawu wa rixaka kumbe wa swifundzakulu leswaku ri oditiwa hi AG.
- 4.3.2 Xiyenge xa 4 xa Nawu wa Oditi ya Mfumo xi tshikelela hi mayelana na mitirho ya vumbiwa ya Hofisi ya oditi ya rixaka, loko xiyenge xa 5 xa Nawu lowu xi lawulela mitirho ya xona yin'wana.

5. VUXOKOXOKO BYA VUTIHLANGANISI BYA NKOKA BYA MFIKELELO WA VUXOKOXOKO BYA AGSA

5.1 Muofisiri wa Vuxokoxoko

Vito: Tsakani Maluleke

Riq.: 012 426 8000

Imeyili:paia-popi@agsa.co.za

Nomboro ya Fekisi: N/A

Muofisiri wa vuxokoxoko u hlawurile hilaha swi faneleke hakona munhu loyi a nga laha hansi tanihi muofisiri wa vuxokoxoko ku endla AGSA yi fikeleleka hilaha swi kotekaka hakona hi ndlela yo tivikana eka vakomberi va firhekodo ta yona hi ku landza PAIA:

5.2 Xandla xa muofisiri wa vuxokoxoko

Vito: Vonani Chauke

Riq.: 012 426 8028

Imeyili: paia-popi@agsa.co.za

Nomboro ya Fekisi: N/A

5.3 Mfikelelo wa vutihlanganisi byo angarhela bya vuxokoxoko

Imeyili: paia-popi@agsa.co.za

5.4 Tihofisi ta Rixaka / Tihofisikulu

Adirese ya Poso: PO Box 446

Pretoria

Adirese ya ndhawu: Lynnwood Bridge Office Park
4 Daventry Road Lynnwood Manor

Riqingho: 012 426 8000

Imeyili: paia-popi@agsa.co.za

Webusayiti: www.agsa.co.za

5.5 Tihofisi ta swifundzakulu (Tafula ra 1)

Xifundzakulu	Adirese ya xitarata
Kapa-Vuhumadyambu	14 St. Helena Street Beacon Bay East London 5201
Free State	Nussey House 8 Arboretum Street Westdene Bloemfontein
Gauteng	Waverley Office Park 39 Scott Street Waverley Johannesburg
KwaZulu-Natal	460 Town Bush Road Block B Cascades Pietermaritzburg
Limpopo	32 Dimitri Crescent Platinum Park Bendor X 68 Polokwane

Mpumalanga	Block 1, Ground Floor, Riverside Office Park, 1 Aqua Street Riverside Extension 24 Nelspruit
N'walungu-Vupeladyambu	124 Kock Street Rustenburg
Kapa-N'walungu	Block 1, Montrio Corporate Park 10 Oliver Road Monuments Heights Kimberley 8300
Kapa-Vupeladyambu	19 Park Lane Century City Cape Town

Ku kombela vuxokoxoko lebyi nga evuhlayselweni bya AGSA, mukomberi u boheka ku tatisa [fomo leya xikombelo ya PAIA](#). Mukomberi a nga ha fikisa hi yexe xikombelo xa rhekodo leyti nga eka tihofisi ta xifundza ta AGSA leti xaxametiweke eka tafula ra 1 kumbe a xi rhumela eka paia-poppi@agsa.co.za.

6. XILETELO XA HILAHKA TIRHISIWAKA HAKONA PAIA NA HILAHKA KUMIWAKA HAKONA MFIKELELO WA XILETELO LEXI

- 6.1 Mulawuri, hi ku landza Xiyenge xa 10(1) xa PAIA, u endlile Xiletelo lexi pfuxetiweke xi kumeka xa hilaha ku tirhisiwaka PAIA ("Xiletelo") hakona, hi xivumbeko na mukhuva swo twisiseka hi ku olova, tanihilaha xi nga laviwaka hakona hi ndlela yo tivikana hi munhu loyi a tsakelaka ku tirhisa mfanelo yihi kumbe yihi leyti hlamsiwiweke eka PAIA na POPIA.
- 6.2 Xiletelo lexi xa kumeka hi rin'wana na rin'wana ra tindzimi ta ximfumo.
- 6.3 Xiletelo lexi vuriweke laha henhla xi na nhlamuselo yo hlawulekisa ya –
  - 6.3.1 swikongomelo swa PAIA na POPIA;
  - 6.3.2 adirese ya poso na adirese ya ndhawu, nomboro ya riqingho na nomboro ya fekisi, loko swi kumeka, adirese ya poso ya xielekitironiki –
    - 6.3.2.1 Muofisiri wa vuxokoxoko wa huvo ya mfumo yin'wana na yin'wana, na

- 6.3.2.2 Xandla xa muofisiri wa vuxokoxoko xin'wana na xin'wana xa huvo ya mfumo na leyi nga riki ya mfumo hi ku landza xiyenge xa 17(1) xa PAIA1 na xiyenge xa 56 xa POPIA2;
- 6.3.3 mukhuva na xivumbeko xa xikombelo xa –
- 6.3.3.1 mfikelelo wa rhekodo wa huvo ya mfumo leyi hlamuseriweke eka Xiyenge xa 113; na
- 6.3.3.2 mfikelelo wa rhekodo ya huvo leyi nga riki ya mfumo leyi hlamuseriweke eka Xiyenge xa 504;;
- 6.3.4 mpfuneto lowu kumekaka eka Muofisiri wa Vuxokoxoko wa huvo ya mfumo hi ku landza PAIA na POPIA;
- 6.3.5 mpfuneto lowu kumekaka eka mulawuri hi ku landza PAIA na POPIA;
- 6.3.6 milulamiso hinkwayo leyi nga enawini leyi kumekaka hi mayelana na xiendlo kumbe nhluleko wa ku teka goza hi mayelana na mfanelo kumbe vutihlamuleri lebyi nyikiwaka kumbe byi rhwexiwaka hi PAIA na POPIA, ku katsa na mukhuva wa ku nghenisa–
- 6.3.6.1 aphili ya le ndzeni;
- 6.3.6.2 xivilelo xo ya eka mulawuri; na
- 6.3.6.3 xikombelo ekhoto ehenhla ka xiboho hi mulawuri wa vuxokoxoko wa huvo ya mfumo, xiboho hi mayelana na aphili

¹ 1Xiyenge xa 17(1) xa PAIA- Eka swikongomelo swa PAIA, huvo ya mfumo yin'wana na yin'wana, ku ri karhi ku landzeleriwa milawu leyi fumaka ku thoriwa ka vatirhi va huvo ya mfumo leyi khumbekaka, yi boheka ku hlawula nhlayo ya vanhu tanihu swandla swa vaofisiri va vuxokoxoko tanihilaha va lavekaka hakona ku endla leswaku huvo ya mfumo yi fikeleka hilaha swi kotekaza hakona hi ndlela yo tivikana eka vakomberi ya tirhekodo ta yona.

² Xiyenge xa 56(a) xa POPIA- Huvo ya mfumo yin'wana na yin'wana na huvo leyi nga riki ya mfumo yin'wana na yin'wana yi boheka ku lulamisela, hi mukhuva lowu lawuleriweke eka Xiyenge xa 17 xa Nawu wa Nkondletelo wa Mfikelelo wa Vuxokoxoko, ku ri na ku cinca loku faneleke, eka ku hlawuriwa ka nhlayo yaleyo ya vanhu, loko va ri kona, tanihu swandla swa vaofisiri va vuxokoxoko tanihilaha swi lavekaka hakona ku tirha mitirho na vutihlamuleri tanihilaha swi hlamuseriweke hakona eka Xiyenge xa 55(1) xa POPIA.

³ Xiyenge xa 11(1) xa PAIA- Mukomberi u fanele ku nyikiwa mfikelelo wa rhekodo ya huvo ya mfumo loko mukomberi yaloye a landzelela swilaveko swa maendlelo hinkwawo leswi nga eka PAIA leswi fambelanaka na xikombelo xa mfikelelo wa rhekodo yaleyo; naswona mfikelelo wa rhekodo yaleyo a wu ariwi hi ku landza xivangelo xihii kumbe xihii xa ku ala lexi hlamuseriweke eka Kavanyisa ka 4 ka Xiphemu lexi.

⁴ Xiyenge xa 50(1) xa PAIA- Mukomberi u boheka ku nyikiwa mfikelelo wa rhekodo yihi kumbe yihi ya huvo leyi nga riki ya mfumo loko-

- a) rhekodo yaleyo yi laveriwa ku tirhisiwa kumbe ku sirheleriwa ka timfanelo tihi kumbe tihi;
- b) munhu yaloye a landzelela swilaveko swa maendlelo leswi nga eka PAIA hi mayelana na xikombelo xa mfikelelo wa rhekodo yaleyo; naswona
- c) mfikelelo wa rhekodo yaleyo a wu ariwi hi ku landza xivangelo xihii kumbe xihii xa ku ariwa loku hlamuseriweke eka Kavanyisa ka 4 ka Xiphemu lexi.

ya le ndzeni kumbe xiboho hi mulawuri wa Vuxokoxoko kumbe xiboho xa murhangeri wa huvo leyi nga riki ya mfumo;

6.3.7 milulamiselo ya swiyenge swa 145 na 516 leswi lavaka huvo ya mfumo na huvo leyi nga riki ya mfumo, hi ku hambana ka tona, ku hlengeleta bukumpfuno, na hilaha ku kumiwaka hakona mfikelelo wa bukumpfuno leyi;

6.3.8 milulamiselo ya swiyenge swa 157 na 528 leyi lulamiselaka mpaluxo lowu nga wa ku lava ka munhu wa mikhetekanyo ya tirhekodo hi huvo ya mfumo na huvo leyi nga riki ya mfumo, hi ku hambana ka tona;

6.3.9 switiviso leswi nyikiweke hi ku landza swiyenge swa 229 na 5410 hi mayelana na timali leti faneleke ku hakeriwa hi mayelana na swikombelo swa mfikelelo; na

6.3.10 swinawana leswi endliweke hi ku landza Xiyenge xa 9211.

6.4 Vaaki va nga kambela kumbe ku endla tikhopi ta Xiletelo lexi etihofisini ta tihuvo ta mfumo kumbe tihuvo leti nga riki ta mfumo, ku katsa na hofisi ya mulawuri wa vuxokoxoko, hi nkarhi wa tiawara ta ntirho.

---

⁵ Xiyenge xa 14(1) xa PAIA- Muofisiri wa vuxokoxoko ya huvo ya mfumo u boheka, hi mpimohansi wa tindzimi ta ximfumo tinharhu, ku endla bukumpfuno leyi yi kumeka leyi nga na vuxokoxoko lebyi xaxametiweke eka ndzimana ya 4 laha ehenhla.

⁶ Xiyenge xa 51(1) xa PAIA- Nhloko ya huvo leyi nga riki ya mfumo u boheka ku endla bukumpfuno leyi yi kumeka leyi nga na nhlamuselo yo hlawulekisa ya vuxokoxoko lebyi xaxametiweke eka ndzimana ya 4 laha ehenhla.

⁷ Xiyenge xa 15(1) xa PAIA- Muofisiri wa vuxokoxoko bya huvo ya mfumo, u boheka ku endla yi kumeka hi mukhuva lowu lawuleriweke nhlamuselo yo hlawulekisa ya mikhetekanyo ya tirhekodo ta huvo ya mfumo leti ti kumekaka ku ri hava leswaku munhu u faneleku kombela mfikelelo.

⁸ Xiyenge xa 52(1) xa PAIA- Murhangeri wa huvo leyi nga riki ya mfumo, hi endlelo ra ku lava ka yena, a nga ha endla yi kumeka hi mukhuva lowu lawuleriweke nhlamuselo yo hlawulekisa ya mikhetekanyo ya tirhekodo ta huvo leyi nga riki ya mfumo leti ti kumekaka ku ri hava leswaku munhu u faneleku kombela mfikelelo.

⁹ Xiyenge xa 22(1) xa PAIA- Muofisiri wa Vuxokoxoko wa huvo ya mfumo loyi eka yena xikombelo xa mfikelelo xi endliwaka, u boheka hi xitiviso ku koxa mukomberi ku hakela mali ya xikombelo leyi lawuleriweke (loko ku ri na yihi kumbe yihi), a nga si phurosexe xikombelo lexi.

¹⁰ Xiyenge xa 54(1) xa PAIA- Muofisiri wa Vuxokoxoko wa huvo leyi nga riki ya mfumo loyi eka yena xikombelo xa mfikelelo xi endliwaka, u boheka hi xitiviso ku koxa mukomberi ku hakela mali ya xikombelo leyi lawuleriweke (loko ku ri na yihi kumbe yihi), a nga si phurosexe xikombelo lexi.

¹¹ Xiyenge xa 92(1) xa PAIA xi vula leswaku – “Holobye, hi xitiviso eka Gazete, a nga ha endla swinawana hi mayelana na-
(a) mhaka yihi kumbe yihi leyi yi laviwaka kumbe yi pfumeleriwaka hi Nawu lowu ku lawuleriwa;
(b) mhaka yihi kumbe yihi leyi fambelanaka na timali leti hlamuseriwaka eka swiyenge swa 22 na 54;
(c) mhaka yihi kumbe yihi leyi laviwaka hi Nawu lowu;
(d) mipimo yo fana leyi faneleke ku tirhisiwa hi muofisiri wa huvo ya mfumo loko ku tekiwa xiboho leswaku i mikhetekanyo yihi ya tirhekodo yi faneleke ku endliwa yi kumeka hi ku landza xiyenge xa 15; na
(e) mhaka ya mafambiselo kumbe maendlelo yihi kumbe yihi leyi faneleke ku humelerisa milulamiselo ya Nawu lowu.”

6.5 Xiletelo lexi xi nga tlhela xi kumeka –

- 6.5.1 hi ku komberiwa eka muofisiri wa vuxokoxoko nhloko ya huvo leyi nga riki ya mfumo, hi ku tirhisa Fomo ya 1 leyi kumekaka eka <https://inforegulator.org.za/paia-forms/> ;
- 6.5.2 hi ku komberiwa, eka mulawuri, hi ku rhumela Fomo ya 1 (xikombelo xa khopi ya xiletelo lexi) eka: PAIACompliance@infoRegulator.org.za ;
- 6.5.3 kusuka eka webusayiti: <https://inforegulator.org.za/paia-guidelines/> ; na
- 6.5.4 kusuka eka webusayiti yi angarhela ya mulawuri: www.inforegulator.org.za .

7. **NHLAMUSELO YO HLAWULEKISA YA TINHLOKOMHAKA LETI HI MAYELANA NA TONA HUVO YI KHOMAKA TIRHEKODO NA MIKHETEKANYO YA TIRHEKODO LETI TI KHOXIWEKE HI AGSA**

Tinhlokohaka leti hi mayelana na tona huvo yi khomaka tirhekodo	Mikheteckanyo ya tirhekodo leti khomixeke hi mayelana na nhlokohaka yin'wana na yin'wana
Mafambiselo ya milawu na swa nawu	Tidokhumente to tanihi Milawu, milawumbisi, swinawana, na mapapila ya swibumabumelo swa mfumo, swws, xikan'we na mavonelo ya xinawu na tinhlamuselo leti humesiwaka.
Nhlangano na vulawuri	Tidokhumente leti fambelanaka na ku kumisia swikongomelo swa AGSA na swikongomelotsongo, swo tanihi nkunguhato wa xiqhinga, tisisiteme ta vulawuri, tinhlengeletano, ncinco, vurindzi, malawulelo ya mixungeto, swws.
Vukorhokeri bya vuxokoxoko	Tidokhumente leti fambelanaka na ku nyikiwa na malawulelo ya swipfuno swa vuxokoxoko swa AGSA, swo tanihi layiburari, malawulelo ya tirhekodo, malawulelo ya vuxokoxoko, malawulelo ya vutivi, thekinoloji ya vuxokoxoko, swws.
Vuhlanganisi bya le ndzeni na bya le handle	Tidokhumente leti fambelanaka na nkunguhato wa xisisitematiki, matirhiselo, vuvekatihlo na mpfuxeto wa qhingga ra nkandziyiso na vumaketi.

Malawulelo ya timali na maxavelo ya tinhundzu na vukorhokeri	Tidokumente leti fambelanaka na ku tlakusa, ku avelana, ku tirhisa na ku tihamulela eka swipfuno swa timali swa AGSA, swo tanihi nkunguhato, ku pimanyeta, ku tihamulela, ku xopaxopa na ku vika, xikan'we leswiya swi fambelanaka na ku kumiwa, ku hlayisiwa na malawulelo ya rifuwo leri helaka.
Xiyenge xa vatirhi	Tidokumente leti fambelanaka na timhaka ta swipfuno swa vatirhi, swo tanihi nhluvukiso wa nhlangano, swipimelo swa le ntirhweni, ku thola, malawulelo ya matirhelo, vuleteri, swws.
Malawulelo ya switirhisiwa	Tidokumente leti fambelanaka na ku lawula milulamiselo ya ku teka rendzo na ku nyika swifambo, xikan'we na letiya ti fambelanaka na nkunguhato, ku dizayina na ku lawula miako, timbala, na vukorhokeri bya poso na vuhalanganisi bya tiqingho.
Vuxaka bya matiko ya misava na rixaka	Mitirho hinkwayo leyi fambelanaka na vuxaka bya rixaka na matiko ya misava, byo tanihi mitwanano na milawu yo tsariwa.
Ku odita	Tidokumente leti fambelanaka na ku odita maendlelomfanano, ku odita matirhelo, vulavisisi, ku odita tisisiteme ta vuxokoxoko, ndzavisiso na nhluvukiso swa oditi, na malawulelo ya risima.
Tidokumente ta xiqhinga, makungu na swinginganyeto	Swiviko swa lembe na lembe, Kungu ra Xiqhinga, Kungu ra Matirhelo ya Lembe na Lembe.
Swipfuno swa vatirhi	<ul style="list-style-type: none"> - Tipholisi na maendlelo swa HR; - Tiposo leti navetisiweke; - Tirhekodo ta vatirhi; - Ku dyondza na nhluvukiso xk.: nhluvukiso wa swikili na makungu ya vuleteri; Makungu ya ndzingano wa ku thoriwa na tinhlayonhlayo.

8. MIKHETEKANYO YA TIRHEKODO TA AGSA LETI TI KUMEKAKA HANDLE KA KU VA MUNHU A FANELE KU KOMBELA MFIKELELO

Muofisiri wa vuxokoxoko u hlengeletile xitiviso hi mayelana na mikheteckanyo ya tirhekodo ta AGSA leyti kumekaka handle ka ku va munhu a fanele ku kombela mfikelelo. Xitiviso lexi xa kumeka eka tihofisikulu ta AGSA hi nkarhi wa tiawara ta hofisi ta ntoloveloo kusukela hi 07H30-16H15 na le ka webusayiti ya AGSA: (<https://www.agsa.co.za/AboutUs/CorporateInformation/PAIAManual.aspx>)

9. NHLAMUSELO YO HLAWULEKISA YA MILULAMISO HINKWAYO LEYI KUMEKAKA HI MAYELANA NA GOZA, KUMBE NHLULEKO WA KU TEKA GOZA HI AGSA

- 9.1 AGSA yi hava maendlelo ya aphili ya le ndzeni ya swikombelo swa PAIA. Loko swi te tano, xiboho xa muofisiri wa vuxokoxoko i xo hetelela.
- 9.2 Mukomberi loyi a vilerisiwaka hi xiboho xa muofisiri wa vuxokoxoko xa ku ala xikombelo xa mfikelelo wa xiboho lexi tekiweke hi ku landza xiyenge xa 22, 26(1) kumbe 29(3) xa PAIA, ku nga si hela 180 wa masiku ya ku tiva xiboho xa AGSA, a nga ha rhumela xivilelo a hehla leswaku xiboho lexi a xi landzeleli PAIA, eka mulawuri hi mukhuva na fomo leswi lawuleriweke ku kuma mphalalo lowu faneleke hi ku landza xiyenge xa 77A xa PAIA.
- 9.3 Mukomberi loyi a vilerisiwaka hi xiboho xa muofisiri wa vuxokoxoko na mulawuri a nga endla ntsena xikombelo ekhoto ku kuma mphalalo lowu faneleke hi ku landza xiyenge xa 82 xa PAIA endzhaku ka loko mukomberi a hetile endlelo ra swivilelo hi ku landza xiyenge xa 77A. Mukomberi loyi a vilerisiwaka hi xiboho xa muofisiri wa vuxokoxoko xa ku ala xikombelo xa mfikelelo wa xiboho hi ku landza xiyenge xa 22, 26(1) kumbe 29(3), kumbe a vilerisiwa hi xiboho xihi kumbe xihi xa mulawuri, hi ndlela ya xikombelo naswona ku nga si hela 180 wa masiku ya ku tiva xiboho xa AGSA, a nga ha endla xikombelo ekhoto xa ku kuma mphalalo lowu faneleke hi ku landza xiyenge xa 82 xa PAIA.

10. VUKORHOKERI LEBYI KUMEKAKA EKA SWIRHO SWA HUVO KUSUKA EKA AGSA NA HILAHKA KU KUMIWAKA HAKONA MFIKELELO WA VUKORHOKERI BYOLEBYO

AG, hi ku pfumelelana na endlelo ra vuangameri, swi kumisia mipimo leyti faneleke ku tirhisiwa eka ku endlawa ka tioditi, muxaka na vuanami bya tioditi toleto, na maendlelo

eka ku tirhisana na swivilelo loko ku tirhisiwa tioditi toleto. Swivilelo ehenhla ka AGSA hi ku landza xiylene xa 13(1)(c) xa PAA swi fanele ku kongomisiwa hi ku tsalela eka:

Senior Manager: Complaints: Auditor-General South Africa

Adirese ya ndhawu: Lynnwood Bridge Office Park, 4 Daventry Road, Lynnwood Manor; PO Box 446, Pretoria, 0001

Imeyili: Ethics@agsa.co.za

Xa nkoka swinene, AG yi nga ha nyika swileriso swo kongoma kumbe switiviso hi landza PAA. Xivutiso xihi kumbe xihi lexi fambelanaka na xileriso xolexo kumbe xitiviso xi fanele ku kongomisiwa eka hofisi leyi landzelaka:

Business Unit Leader: Reporting and Methodology, Auditor-General South Africa (Murhangeri wa Yuniti ya Bindzu: Mavikelo na Ntivomaendlelo, Oditara-Jeneralwa Afrika-Dzonga)

Riqingho: 012 426 8000

Fekisi: 012 426 8333

Imeyili: TAS2@agsa.co.za

11. KU KATSIWA KA VAAKI EKA KU VUMBIWA KA PHOLISI KUMBE KU TIRHISIWA KA MATIMBA KUMBE MATIRHELO YA MITIRHO HI AGSA

AGSA a yi lawuriwi hi mfumo. Mitirhokulu ya yona i ku odita na ku vika eka mani na mani hi mayelana na tiakhawunti, switatamente swa timali na malawulelo ya timali ta mihangano ya mfumo. Eku endleni tano, AGSA yi boheka ku tivonela ehenhla ka ku nyika vukorhokeri byihi kumbe byihi lebyi byi nga ha vangaka ku vumbiwa ka pholisi. Hambileswi AGSA yi nga vumbiki pholisi leyi eka yona vaaki va faneleke ku teka xiave, ya kumisia mipimo, mavuyeletelelo, muxaka wa vuanami bya tioditi ta mfumo. Ku khumbeka ka vaaki, hi ku tirhisa tipulatifomo to hambanahambana na swivumbeko swo tanihi mihangano ya vaaki lava nga na ku tsakela kun'we, i swa nkoka eka ku hlamusela swiyenge swa nkoka swonghasi swa nkongomo eka ku odita.

Vumbiwa na Milawu ya Huvo ya Rixaka swi havexerisa matimba eka vaaki ku teka xiave eka ku vumbiwa ka milawu. Loko AGSA yi tivisa nawu wuntshwa kumbe lowu cinciwekenyana lowu fambelanaka na xilerisoximfumo xa yona, mitirho na matimba, vaaki va rhambiwa ku ta teka xiave eka mafambiselo hi ku endla swikombelo swo tsariwa, ku ta eka tinhlengeletano to twa micheketo ya vaaki, na ku vulavurisana na tikomiti ku nyika mavonelo hi mayelana na milawu yintshwa leyi ringanyetiwaka kumbe nawu lowu cinciwekenyana.

Milawu ya Huvo ya Rixaka yi tlhela yi lulamisela phurosese ya ku kombela eka xiyimo lexi muaki a vilerisiwaka hi mukhuva lowu hawona AGSA yi humelerisaka xilerisoximfumo

xa yona, yi tirhaka hawona mitirho ya yona naswona yi tirhisaka hawona matimba ya yona.

12. KU PHUROSESIWA KA VUXOKOXOKO BYA MUNHU YENA N'WINI

12.1 Xikombelo xa ku phurosesiwa

AGSA yi nga ha phurosesa vuxokoxoko bya munhu yena n'wini (tanihilaha swi hlamuseriweke hakona eka POPIA) ku hetisisa xilerisoximfumo xa yona loko yi endla mitirho na vutihlamuleri bya yona ehansi ka PAA na milawu yin'wana.

Laha swi lavekaka ehansi ka POPIA, AGSA yi nga ha kuma mpfumelelo wa ximunhuhatwa xa switiviwa loko yi hlengeleta vuxokoxoko bya munhu yena n'wini.

AGSA yi phurosesa vuxokoxoko bya munhu yena n'wini eka swikongomelo swa:

- ku hetisisa miboheko ya yona ya milawu yo tsariwa na ya xikontiraka eka vatirhi va yona;
- ku seketela na ku lawula vatirhi va yona;
- ku tiyisisa vutitivisi bya vayeni etihofisini ta yona;
- ku nyika vurindzi bya ndhawu bya vatirhi va yona na nsirhelelo wa rifuwo ra yona;
- ku tiyisisa vuxokoxoko lebyi nyikiweke hi vaphakeri va vukorhokeri na vaphakeri va vukorhokeri lava nga tshukaka va va kona;
- ku kambela swikombelo swa tithendara na tidokhumente ta tibidi;
- ku tiyisisa vuxokoxoko lebyi nyikiwaka hi vakomberi bya ku thoriwa; na
- ku landzelela miboheko ya nawu na ya vulawuri.

12.2 Nhlamuselo yo hlawulekisa ya mikhetekanyo ya swimunhuhatwa swa switiviwa na ya vuxokoxoko kumbe mikhetekanyo ya vuxokoxoko

Mikhetekanyo ya swimunhuhatwa swa switiviwa	Vuxokoxoko bya munhu yena n'wini lebyi byi nga ha phurosesiwa
Vanhu ntumbuluko	Mavito na xivongo; vuxokoxoko bya vutihlanganisi

	((ti)nomboro ya vutihlanganisi), nomboro ya fekisi, adirese ya imeyili); adirese ya vutshamo, ya poso kumbe ya bindzu; xititivisi lexi fanaka xi ri xoxe / nomboro ya pasi na ntsalelano wa xihundla; vuxokoxoko bya xibayometiriki bya vanhu (hi xivumbeko xa swinepe swa swihlokwana na nkandziyiso wa vhidiyo wa CCTV); mavonelo ya munhu yena n'wini na mitsakelo; ntsalelano wa xihundla kumbe wa xiphiri lowu rhumeriwaka eka AGSA kumbe ku tirhisiwa ka tisisiteme ta vuholanganisi ta AGSA.
Mavandla ya xinawu	Mavito ya vanhu va vutihlanganisi; vito ra vandla ra xinawu; adirese ya ndhawu na ya poso; vuxokoxoko bya vutihlanganisi (ti)nomboro ya riqingho ra le hofisini na (ti)nomboro ya selifoni, na adirese ya imeyili); nomboro ya ntsariso; vuxokoxoko bya timali, bya xibindzu, bya xisayense kumbe bya xithekiniki na swihundla swa vubindzurisi.
Vatirhi	Rimbewuvutixaxameti; vuyimana; xiyimo xa vukati; rixakanghohe, malembe hi vukhale, ririm, vuxokoxoko bya dyondzo (mithwaso); vuxokoxoko bya timali; matimu ya ku thoriwa; nomboro ya pasi; adirese ya ndhawu na ya poso; vuxokoxoko bya vutihlanganisi ((ti)nomboro ya riqingho ra le hofisini na (ti)nomboro ya selifoni, na adirese ya imeyili); mahanyelo ya vugevenga; ku hanya kahle na rixakanghohe ra maxaka ya vona (swirho swa ndyangu), vutshunguri, rimbewuvutixaxameti, rimbewu, rixakatiko, rixakaririmi kumbe ndhawu ya ntumbuluko wa vanhu, rimbewuvutixaxameti, malembe hi vukhale, rihanyo ra le mirini kumbe ra le miehlekeweni, vutsoniwa, vukhongeri, ripfalo, vukholwi, mfuwo; ntoloveloo; hanyelo na ririm,

12.4 Vaamukeri kumbe mikheteckano ya vaamukeri lava vuxokoxoko bya munhu yena n'wini byi nga ha phakeriwaka eka vona

Nkheteckano wa vuxokoxoko bya munhu yena n'wini	Vaamukeri kumbe mikheteckano ya vaamukeri
Rimbewu, rixakanghohe, vuxokoxoko bya timali	Tihuvo ta milawu yo tsariwa (to tanihi Ndzwawulo ya Vatirhi na Vukorhokeri bya Xibalo bya Afrika-Dzonga).
Mavito, nhlangano wa timali, tinomboro ta pasi,	Vaphakeri va mivuyelo ya vatirhi (yo tanihi swikimi swa vutshunguri, valawuri va mikwama ya phenceni na miolangano ya timali yin'wana).
Mavito, tinomboro ta pasi, tinomboro ta vutihlanganisi	Ndyangu, vatirhisani na vayimeri va swimunuhuatwa swa switiviwa.
Matimu ya ku thoriwa, mavito, nomboro ya pasi	Vatirhi va nkarhi wa sweswi, va nkarhi lowu nga hundza na lava nga tshukaka va va kona va swimunuhuatwa swa switiviwa
Vuxokoxoko bya dyondzo, matimu ya ku thoriwa	Tiejensi ta ku thola
Nomboro ya pasi, mavito, tinomboro ta vutihlanganisi	Titlilayente ta AGSA (hi mayelana na mbulavurisano na AGSA na titlilayente leti)
Matimu ya swikweleti na mahakelelo, eka vuxokoxoko bya swikweleti	Tiejensi to kambela swikweleti
Mithwaso, eka mitiyisiso ya mithwaso, nomboro ya pasi	Tikhamphani ta ntiyisiso wa vundzhaku
Nomboro ya ntsariso wa movha, mavito, nomboro ya pasi ya mutirhi	Tikhamphani ta vurindzi bya ndhawu
Mavito, nomboro ya pasi, vuxokoxoko bya vutihlanganisi	Vukorhokeri bya Tiakhayivhi na Tirhekodo bya Rixaka bya Afrika-Dzonga (hi mayelana na vuxokoxoko lebyi byi fikelalaka ku va 'rhekodo ya mani na mani' hi ku landza Nawu wa Vukorhokeri bya Tiakhayivhi na Tirhekodo bya Rixaka wa 43 wa 1996
Nomboro ya pasi na mavito, eka vukambisisi bya vugevenga	Vukorhokeri bya Maphorisa bya Afrika-Dzonga na tikhoto, laha swi lavekaka.

12.5 Mikhuluko leyi tsemakanya mindzilikano leyi kunguhatiweke ya vuxokoxoko bya munhu yena n'wini

AGSA a yi voni leswaku ku nga va na mikhuluko yo tsemakanya mindzilekano ya vuxokoxoko bya munhu yena n'wini. Laha swi lavekaka leswaku vuxokoxoko bya munhu yena n'wini byi fanele ku hundziseriwa ehandle ka Rhiphaboliki ya Afrika-Dzonga, xi yenge xa 72 xa POPIA xi ta landzeleriwa.

12.6 Nhlamuselo yo Hlawulekisa yo Angarhela ya Magoza ya Nhlayiseko wa Vuxokoxoko yi fanele ku tirhisiwa hi vandla leri nga na vutihlamuleri ku tiyisia leswaku ku va na xihundla, vutshembeki na vukona bya vuxokoxoko

AGSA yi sirhelela vuxokoxoko bya munhu yena n'wini lebyi yi nga na byona naswona byi nga eka vulawuri bya yona hi ku tirhisa swisirhelelo swa xithekiniki na swa nhlangano leswi yi swi tirhiseke ku sirhelela vutshembeki na xihundla xa vuxokoxoko bya munhu yena n'wini hi ku fambisana na mitoloveloxa na maendlelo ya nsirhelelo wa vuxokoxoko lama amukeriwaka hi ku angarhela. Leswi swi nga ha katsa:

- Ku xandziwa ka matsalelo ya switiviwa;
- Tifayawolo;
- Vulawuri bya mfikelelo.
- Xihlambanyo xa xiphiri xa vatirhi,
- Ntwanano wa nkampaluxo wa mavandla ya vunharhu;
- Vulawuri bya mfikelelo wo khomeka;
- Hadiwere na sofuwere leswi sirhelelekeke; na
- Swinawana swa xihundla na xiphiri xa switiviwa eka mitwanano leyi endliweke na vaphakeri na vaphakeri va vukorhokeri.

13. VUKONA BYA BUKUMPFUNO LEYI

13.1 Bukumpfuno yi endliwile yi kumeka hi tindzimi ta ximfumo ta mune leti landzelaka:

13.1.1 Xinghezi;

13.1.2 Xitsonga

13.1.3 Xizulu

13.1.4 Xisuthu

13.2 Khopi ya Bukumpfuno leyi kumbe nkandziyiso lowu pfuxetiweke wa wona, na yona yi nga kumeka hi ndlela leyi landzelaka-

13.2.1 eka (www.agsa.co.za)

13.2.2 eka tihofisikulu ta AGSA leswaku yi kamberiwa hi mani na mani hi nkarhi wa tiawara ta ntirho ta ntoloveloxa;

13.2.3 eka munhu wihi kumbe wihi loko yi komberiwile na loko ku hakeriwile mali leyi lawuleriwekeke yo tivikana; na

- 13.2.4 eka mulawuri loko yi komberiwile.
- 13.3 Mali ya khopi ya bukumpfuno leyi, tanihilaha swi hlamuseriweke hakona eka Xiengetelwa xa B, yi ta fanela ku hakeriwa hi ku ya hi fotokhopi ya sayizi ya A-4 yin'wana na yin'wana leyi endliwaka.

14. KU PFUXETA BUKUMPFUNO LEYI

Loko swi fanerile, AGSA yi ta pfuxeta na ku kandziyisa bukumpfuno leyi lembe na lembe.

Yi humesiwile hi

(Tsakani Maluleke)

(Oditara-Jeneralal)

KU ODITELA KU AKA NTSHEMBO WA VAAKI

Oditara-Jenerala wa Afrika-Dzonga

Adirese ya ndhawu:

4 Daventry Road
Lynnwood Manor
Pretoria. SA

Adirese ya poso:

PO Box 446
Pretoria. 0001

Riqingho: 0124268000

Fekisi yo ya eka imeyili: 0124268257

Imeyili: agsa@agsa.co.za

Webusayiti: www.agsa.co.za

Sikene khodi ya QR ku kota ku fikelela xiviko xo angarhela lexi katsakanyiweke xa PFMA ya 2021-22 xa vutalo hi mayelana na mivuyelo ya oditi ya rixaka na ya swifundzakulu eka webusayiti ya hina.

Physical address: 4 Daventry Road
Lynnwood Manor
Pretoria, SA

Postal address: PO Box 446
Pretoria, 0001

Telephone: 012 426 8000
Fax to email: 012 426 8257
Email: agsa@agsa.co.za
Website: www.agsa.co.za